

Sabbatical

Heb je het wel eens gedaan: een sabbatical opnemen? Een (sabbats)jaar ertussenuit om op adem te komen, je te bezinnen, te werken aan persoonlijke groei, nieuwe energie op te doen. Door bijvoorbeeld een opleiding te volgen, een grote reis te maken, vrijwilligerswerk te doen. Zou in onze 'hypernerveuze samenleving' zo'n jaar niet voor veel mensen heel heilzaam kunnen zijn?

Sabbatsjaar

Over het sabbatsjaar lezen we al in de Bijbel (Ex 23, Lev 25). Het is een gebod van de Torah. Het is een sabbatsjaar dat aan de Heer gewijd is. Een jaar waarin je het land zult laten rusten (= sabbat), het braak laat liggen. Niet zaaïen en niet oogsten. Wat er vanzelf opkomt mag je eten, maar is (vooral?) ook bedoeld voor je slaven, loonarbeiders en vreemdelingen. "Voor de armen", zegt Exodus. En verder voor het vee en de wilde dieren.

Sociaal

Zo'n sabbatsjaar heeft dus een sociale bedoeling. Niemand mag tekort komen. De arme en de vreemdeling zullen delen in de overvloed van de rijken. Deuteronomium 15 gebiedt dat in het zevende jaar de schulden kwijtgescholden moeten worden, zodat niemand voor altijd in armoede zal hoeven leven. Rijken mogen niet rijker en armen niet armer worden, de scheefgroei stopt, mensen krijgen de kans op een nieuw begin. Inderdaad, nogal anders dan de neoliberale kapitalistische wereldorde van vandaag de dag.

Ecologisch

Hoewel het sabbatsjaar niet expliciet noemt dat het braak laten liggen van het land de vruchtbaarheid ten goede komt, kun je zeker wel de ecologische meerwaarde ervan inzien. Immers, als het land rust krijgt, krijgt het tijd om te herstellen. Je kunt het land niet uitputten, geen rooibouw plegen, de aarde niet tot een dorre woestijn maken. Inderdaad, nogal anders dan de intensieve landbouw die in Nederland bedreven wordt.

Van God is de aarde

De diepste reden voor het sabbatsjaar is religieus: het is een sabbatsrust voor de Heer. Het land is namelijk niet van jouzelf, maar van God. Je kunt er dus niet over beschikken en er maar mee doen wat je wilt. Je leeft niet om telkens maar meer te vergaren en de aarde daarmee economisch en ecologisch en sociaal uit te buiten. Je leeft omdat God voor je zorgt en je zegent. Hij zorgt ervoor dat er ook voldoende is in de jaren dat het land rust en er geen oogst is. Inderdaad, nogal anders om zo op God te vertrouwen dan op de groei en de hebberigheid waarmee wij voortdurend voor onszelf zorgen en doen alsof de aarde van óns is.

Sabbatical

Om die sociale, ecologische en religieuze bedoelingen van het sabbatsjaar te ontdekken, je eigen te maken, je leven ernaar te richten-, ja, daar heb je misschien wel een sabbatical voor nodig!

Namens de werkgroep Groene Kerk, Harry Harmsen

Dit is het zesde artikel in de serie 'sabbatsleven', het jaarthema van de landelijke Groene Kerken waarbij wij als plaatselijke werkgroep aansluiting zoeken.

Zie ook <https://groenekerken.nl/jaarthema-sabbatsleven/>

foto: Lutz Stallkecht op Unsplash